Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vocabularius iuris utriusque

[Nürnberg], 4. Sept. 1481

U

urn:nbn:de:bsz:31-319946

Visual Library

ad eundē ptineat ⁊ on⁹ tutele ei⁹. niſi forte ſit mulier q̄ bene vocat̄ ad hereditatē morientis. nō tamē ad tutelā ſupſtitis. q̄a tutrix eſſe non poteſt.

Tutor onerarius eſt q dat̄ pupillo vt ip̄m defendat a vexatiōib⁹ alioꝝ. vel dat̄ nouitatis gr̄a vt alios tutores iſtruat. c. venerabilē ꝺ electi. i glo. ſup verbo aduocatis. vel onerari⁹ dicit̄ dat⁹ cā honoris nō adminiſtratiōis. ⁊ tales nō habēt on⁹ vt reges pricipes comites barones. q̄bus dimittunt̄ filij cā honoris. iō illoꝝ tutela vacationē nō p̄ſtat. iſti. de excuſa. tuto. vel cura. §. Item tria onera.

Tutor teſtamētarius dr̄. q ex teſtamēto dat̄ tutor filio a patre pupilli. ſ. qui actu in teſtamento nominatur ⁊ aſſignatur.

Tutor ſuſpect⁹ ſm azo. i ſum. C. e. ti. dr̄ iſte. q morib⁹ talis ē vt ſuſpect⁹ ſit. nō eni facultas ⁊ paupтas fraudulētia vel callida cōuerſatio in reb⁹ pupillarib⁹ ſuſpectū tutorē cōmendāt vel cōmittāt. Itē i auctoritate p̄ſtāda p tutorem expediēs ē. vt loquat̄ ſa. l. j. §. pe. ff. de tute. ⁊ iſti. q tuto. i teſta. dari poſ. i glo. j. Et ſa. h̄ ad ſubtilē queſtionē. ſm bar. pone pupillo ē delata hereditas extranei. q ſciēte ⁊ patiente ip̄o tutore habitauit i domo cuiuſdā defuncti a q̄ delata ē ſibi hereditas. Querit̄ an p h̄ ꝓbet̄ aditō hereditatis. ⁊ vtrū patiētia ⁊ ſciētia tutoris auctoritatē iduxiſſe videat̄. Et an i auctoritate ſit neceſſe ꝙ tutor loquat̄. Et apparet primo ꝙ ſic. nā talis act⁹ habitādi i domo defūcti i eo q poteſt p ſe adire hereditatē. iduceret p̄ſumptiōez aditiōis. ꝑ h̄ ſa. l. gerit. ff. de aqui. re. do. Sed pupillo q nō poteſt adire ſine auctoritate tutoris. talis act⁹ abſq; tutoris auctoritate aditionē nō iducit. vt. l. patuit. ff. de iure. deli. Solutio. dyn⁹ dicit ꝙ ſciētia aut paciētia tutoris auctoritatē nō iducit. Et ſic ex illo actu nō ꝓbat̄ aditio: niſi forte tutor q̄n̄q; mādaſſ; pupillo vt aliq̄d faceret i illa domo. nā talis exp̄ſſio mandati auctoritatē iducit. vl' etiā niſi pupill⁹ diu ſtetiſſet i domo. ſ. p ſpaciū decē annoꝝ. q̄a p h̄ ꝓbat̄ aditio quaſi omnia fuiſſent ſollennit̄ acta auctoritate tutoris.

Vacātia bona dicunt̄ ea bona que dominū nō habēt. vel q̄ fiſco vel dn̄o alic⁹ applicant̄. Quod cōtingit multis modis. Quādoq; ſi quis inteſtat⁹ decedit vel qui teſtari non poteſt. vel faciat propter quod heres ſuus ei ſuccedere nō poteſt. vel etiā vbi al's de cōſuetudine: bona alicuius domino applicātur. nam tunc dicuntur vacare bona.

Vacans poſſeſſio. Re. ſupra poſſeſſio.

Vagabūdus eſt qui non habet domiciliū. ſed hodie h̄ eſt cras alibi. l. iiij. §. p̄tor. ff. de dāp. infec. Sed quaſi vagabūdus ē. qui habet domicilium: ſed raro morat̄ in ea. ⁊ vagatur hic inde. Et quomō cōueniant̄ iſti. habet̄ i. c. ſi. ꝺ fo. cōpe. i glo. j. ⁊ ibi notatur.

Valitudo dicitur infirmitas in vno ſignificato.

Valitudinarij dicunt̄ infirmi qui frequenter egrotāt. vel q laborāt p lucida iteruualla. vt qui mō ſani ſunt. poſt horā infirmi.

Varicoſus dr̄ curuus a varice neruo ꝯtracto. q neru⁹ i ſenectute reddit hominē varicoſum ⁊ curuum.

Vaſallagiū ſm ſpe. in ti. de feu. idē ē qd̄ homagiū. qd̄ eni i frācia dicit̄ homagiū. i italia vocatur vaſallagiū.

Vaſall⁹ ē feudatari⁹. Et ſm vulgare ꝓuincialiū nobiles feudatarij vaſalli dicunt̄. Plebey⁹ vero hō medi⁹ nuncupat̄ ſm ſpe. ⁊ vaſall⁹ non pōt vēdere feudū ſine volūtate dn̄i. Et dū vēdit dz rogare dominū ſuū ꝙ ab eo recipiat ⁊ alterū emptorē iueſtiat. Quod ſi dn̄s denegat ⁊ eū exorare nō pōt. det ēptori alia bona equiualentia. tali feudo iniuſte vēdito. de h̄ i. c. q̄ i eccleſiarū de cōſti. ⁊ i vſib⁹ feu. p to. Et h̄ verū niſi ille cui vaſall⁹ feudū alienat: velit ſupportare oē grauamē. vt i. l. murilegulo. C. de murileg. lib. xj. ſa. l. ij. i pri. ff. ſolu. ma. ⁊ ſic vaſallus poſſet alij i feudū dare ſuū feudū etiā iuito dn̄o. qd̄ videt̄ nō eſſe verū. ⁊ cōtra caſuz i. c. j. de duo. fra. Sz q̄rit̄ a q̄ cognoſci debeat cā feudi. Pro q̄ nota. ꝙ ſm Ia. de belph. cui p̄ oīb⁹ ſtat̄ i h̄. diſtiguit̄. aut loq̄tur ꝺ vaſallis miorib⁹ aut maiorib⁹. Si maiorib⁹ vt ſūt duces comites marchiones capitanei. q imediate ab imꝑatore inueſtiunt̄. tūc ꝺ cōtrouerſia imꝑator ꝯgnoſcit. c. j. de le. ꝓradi. in vſi. feu. Idē corā rege de imediate a rege infeudatis. Si de minorib⁹ q ab inferiore habēt feuda. vt militibus. aut nobilibus. hoc tripliciter: aut fertur queſtio inē duos vaſallos. aut inter duos quorum alter ⁊ alter non eſt vaſallus. aut inter dominum ⁊ vaſallum. Si primum aut conſtat ambos eſſe vaſallos litigant tamen de parte feudi vel finib⁹. ſic eſt concluſio ꝙ coram domio cuius ſunt vaſalli debet cognoſci. ca. j. apud quem vel quos cau. feu. deter. Aut conſtat de vno tm̄ non tamen de altero. qui nihil habet niſi id de quo queſtio vertitur: tunc p pares curie debet cauſa terminari dicto capitulo primo. apud quez vel quos ⁊c̄. Aut non conſtat de aliquo horum procerto. Quia ambo nihil habent in feudum niſi illud de quo queſtio ē. h̄ dupliciter

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

aut pretendũt ſe inueſtitos ab eodẽ vel a diuer-
ſis dominis. Si ſecundũ iudex competens erit
ordinariꝰ loci vel delegatꝰ. c. ij. de le. corã i pri.
in vſi. feu. Si primũ hoc dupliciẽ. aut vterqȝ di
cit feudũ ſuũ ꝓprium. i. ſibi cõceſſum. ⁊ ſic iterũ
ordinariꝰ erit iudex. dicto. c. ij. aut vterqȝ dicẽ
fuiſſe ſuorũ progenitorũ. ſic dominꝰ cum curia
ſua cognoſcit. nõ tamẽ ſolus. ꝑ alle. c. j. aut vnꝰ
dicit feudũ nouũ. ſ. ipſum inueſtitũ. alter anti
quũ. ſ. ſuorũ progenitorũ. ab eodẽ tamẽ domio.
tũc olim ordinariꝰ cõpetens erat iudex. hodie
ꝑ pares curie cognoſcitur. ⁊ ſic finaliẽ cõcludi
tur in primo caſu pĩcipali. ꝙ ſolũ vno caſu co
gnoſcat dominꝰ de cauſa feudi. ſ. quãdo ꝯſtat
ambos eſſe vaſallos. Secũdo caſu pĩcipali te
netur glo. in. c. ceterũ. de iudi. q̃ dicit in cauſa
ordinariũ loci in quo feudũ ſituȝ ẽ cognoſcere
debere. Tercio caſu iteruȝ ꝑ pares curie ſi re-
periri poſſunt. ſi nõ eligantẽ alij. ⁊ tales erunt
iudices ordinarij quibꝫ lex dat iuriſdictionem
ordiariã. ideo ſedebũt ꝓ tribunali ⁊ ſeruabãt
iuris ordinẽ. Si ñ habẽt tribunal eligere poſ-
ſunt. Et eoipſo ꝙ dominꝰ iudicat etiã ſenten-
tiam ꝓpriam executionẽ mãdare poteſt. q̃a feu
dũ dicitẽ ſuũ territoriũ. Itẽ ſcḋm glo. c. romana.
§. debet. de app. li. vj. cõcluditur. ſi vltra domi-
num feudi ẽ alius ꝓximꝰ imediatꝰ. ad hũc ap-
pellatẽ a ſentẽtia domini feudi. ſi talis non ſit:
tũc ad ordinariũ loci i quo res ſituatẽ ſpectat.
qꝛ dñs feudi ẽ tali ſubiectꝰ vt. §. dȝ preall. Ta
men i vſi. feu. tex. ẽ ꝙ i tali caſu ad imperatorẽ
appellandũ ſit. Et ſic ſentit bal. tacite. Primꝰ
tamẽ magis placet doctoribꝫ vt no. i dicto. ca.
ceterũ. Et itelligantẽ ꝑdicta: quãdo ẽ queſtio ḋ
feudo. Sȝ ſecꝰ ẽ dũ queſtio vertitẽ de cognitiõe
feudi. ſ. ad quẽ ꝑtineat cognitio eiꝰ. Talis eni
nõ ꝑtinet ad dominũ feudi. ſiue ſit eccleſiaſticꝰ
ſiue ſecularis. Alias eſſet iudex in ſua cã ⁊ cõ-
tra totũ ti. C. ne qs i ſua cau. qꝛ ſic cognoſcẽs
de cognitiõe feudi i caſu q̃ ſibi adiudicaret co-
gnitionẽ talẽ deberi. cõſequenter de ꝓprietate
feudi ſibi adiudicaret. Debet ergo ſuꝑior ordi
narius vel alter de hoc cognoſcere vel iudica-
re. vel ꝑtes arbitros eligere debẽt qui cogno-
ſcant. vt notatẽ in. c. verũ in glo. iij. de fo. cõpe.
Et ibi cer. glo. quartã vtrũ ⁊ quãdo ſecularis
iudex poſſit negligentiã ſupplere eccleſiaſtici i
cognitione tali.

Uates mõ ſacerdotẽ. modo ꝓphetã. mõ poetã
ſignificat. xxj. di. cleros poſt columna.

Uaſa ire ſunt omẽs peccatores. vt. xxiij. q. iiij.
nabuchodonoſor. vbi dicit vaſis ire nunq̃ deꝰ
redderet interitũ. ſi nõ ſpontaneum inueniretẽ
homo habere peccatum.

Uectigal ẽ tributuȝ quod preſtatẽ de rebꝫ q̃ ve-
hunt vel omnibꝫ negocijs manuũ a vehendis
mercibꝫ dictũ. Idẽ eſt qḋ naulũ. vt. ff. ḋ pub. ⁊
vect. l. j. §. hic titulꝰ. Et ſcḋm azo. in ſum. C. e. ti.
vide ſupra tributum.

Uector ẽ portitor qui vehit. Et vectores ſunt
nõ ſolũ qui vehũt ſed etiã q̃ vehuntẽ i naui. ſcḋm
azo. in ſum. C. eo. ti. ⁊ ff. ad. l. rodi. de iac.

Uectores poſſunt dici ſiue habeãt merces ſiue
nõ. dũ tamẽ operas ſuas magiſtro nauis exhi-
beant ad nauigandũ. Et ſũt q̃nqȝ nomina q̃ ꝑ-
ſtant actũ ⁊ paſſionẽ. vt hoſpes. zelotypꝰ. Re.
ſupra de H.

Uectura ideſt vectigal ſiue naulum.

Uehiculũ ſcḋm. l. xij. tabu. ẽ via i octo pedes ex
tranſuerſo amfractu. xvj. quod nõ ẽ neceſſariũ
in actu. Ius trahẽdi ligna. lapides vero nõ ꝑ-
mittitẽ habẽti actũ ſed viã niſi ſpecialiter cõue-
niſſet. de hoc in actu viḋ. ĩ. via.

Ubaldini ſunt homines certi ⁊ ſignãter cleri-
ci vel canonici terre vel eccleſie alicuiꝰ. de qui-
bus in. l. j. C. de col. illi. vbi dicitẽ ꝙ collegiuȝ
vbaldinorũ nõ põt cõſtituere ſindicum.

Ue. pro et ponitẽ interdũ vt i. l. ſi fundũ ſub cõ-
ditione. §. his verbis. ff. de le. j.

Uel etiã ponitẽ ꝓ ⁊ interdũ. vt i. l. ſepe. ff. de ṽ.
ſig. ⁊. l. cũ q̃dam. C. de ver. ſig. Etiã ponitẽ al-
ternatiue vt i. c. inter ceteras. de reſcrip.

Uenatio quid ſit. habes ſcḋm Hoſt. in ſum. ti. ḋ
cle. vena. Et ẽ triplex. ſ. oppreſſiua. arenaria. ⁊
ſaltuoſa. Oppreſſiua ẽ hoim de qua dicitẽ. Ce-
pit nemroth eſſe robuſtꝰ venator corã domino
. i. extictor ⁊ oppreſſor. Et ſic venator ẽ hoim ex
actor ⁊ oppreſſor q̃ aliquẽ venatu opprimit. Are
naria ẽ. q̃ fit i arena. vt cũ qs locat opas ſuas
vt pugnet in arena cũ aliq̃ beſtia dẽtata. hanc
q̃ exercet peccat grauiẽ. niſi eã exerceat gr̃a vi-
riũ experiẽdarũ. vt. ff. de poſtulã. l. j. §. Itẽ ſe-
natꝰ. ⁊. iij. q. vij. tria. ḋ. ĩfames circa pri. Et de
hac loquitẽ. lxxxvj. di. qui venatoribꝫ. cũ duobꝫ.
c. ſequẽtibꝫ. Saltuoſa ẽ. q̃ fit in ſiluis ⁊ ſaltibꝫ
ad capiẽdas feras. Et hec ẽ licita. Sȝ q̃ño i cle
ricis liceat i ꝓprijs ꝑſonis vẽari deficiẽte fami-
lia ⁊ vẽdere cũ illud nõ fit vagari ſȝ neceſſitati
⁊ vtilitati eccleſie ſubuenire. ad qḋ tenentẽ cleri
ci. vij. q. j. preſentiũ. ⁊ glo. cle. ne i agro. de ſta.
mona. i verbo ꝑſonale ⁊ ibi cõcor. ⁊ ergo vena
tio ſaltuoſa ẽ illicita ex tẽpore ⁊ ꝑſona. Ex tpe
vt i quadrageſima ⁊ ſabbatinis noctibꝫ. xxxvj.
di. an putatis. Ex ꝑſona. vt i clerico i q̃ tamen
diſtinguẽdũ ẽ. qm̃ epo ſemꝑ ẽ illicita. xxxiiij. di.
quorũdã. Alijs vero clericis licita ẽ cã neceſſi-
tatis vtilitatis vel recreatiõis cũ retibꝫ laque-
is ⁊ canibꝫ. dũ fit cũ ſilẽtio ⁊ modeſtia. Naȝ et
monachꝭ licet texere lina ꝓ piſcibꝫ capiẽdis.
vt de cõſe. di. v. nunq̃. vide goff. i ſũ. ḋ cle. vẽa.

Vēdere eſt rē ꝓ certo p̄cio dare ⁊ ſunt bōa debitoris vendēda ſi vrgeat es alienū. ⁊ dilatio damnū ſit illatura creditorib⁹. vt i.l. fulcim⁹. §. adeo autem. ff. qui. ex cau. in poſſeſſionē ea tur.

Vēditio ē de re q̄ habet cōmerciū. ⁊ ſolet poni i inſtrumētis ꝙ ꝓmittit vēditor ēptori rē vēditam legittime defendere auctorizare ⁊ diſpurgare. q̄ verba debent ſic ītelligi. ꝙ ſi de re ipſa lis fuerit facta orta ſiue mota emptori. venditor teneat̃ rē i ipſa lite legittime. ſ. ſm leges defendere. auctorizare. i. auctor litis fieri ſiue p ſe litē agere vel diſpurgare. i. litē expeditaȝ ab omni onere reddere. Itē nota quādo venditor ē cert⁹ ꝙ rei vēdite ps ē ei ꝓpria ⁊ ps cōditicia id eſt alicui cōditiōi vel alteri dn̄o ſubiecta. ignoret tn̄ q̄ ⁊ quāta. tūc ponit̃ i inſtrumēto venditionis ſic. qḋ ꝓpriū imperpetuū qḋ cōditiciū dn̄o ſubiectū. h̄ ē dicere qḋ ē ꝓpriū i hac re habeas vt ꝓpriū imppetuū. ſed qḋ cōditicium habeas cū ea cōditiōe ad quē ptinet. Itē ſm azo. in ſum. C. d̄ pe. ⁊ cōmo. rei ven. Et goff. i ſum. de emp. ⁊ ven. tradit̃ talis regula rotūda ⁊ q̄drata. Cum vēditio fit pure ſine ſcriptis certe ſpeciei q̄ deguſtationē nō recipit. oē piculū ſpectat ad emptorē excepto caſu publicatiōis. niſi pactū culpa mota calliditas vel traditio ītervenerit. Et quodlibet verbū hui⁹ regule hȝ i ſe pondus. de quo vide Goffredum in ſum. ḋ. ſupra.

Vēdicare ē corā iudice dicere vel intēdere rē eſſe ſuā vel allegare. vt quādo qs dicit. hec res ē mea. ⁊ ē idē quod intētare. ſ. ad hoc ſolū intendē vt res ſua declaret̃ ⁊ ſibi dominiū applicet̃.

Velū ē quadruplex. ſ. cōſecratiōis. ordiatōis. p̄latiōis. ⁊ ꝓfeſſiōis. Profeſſiōis ſuſcipit̃ a virgine vel corrupta cū ꝓfitet̃ de altari vel de manu in. xx. āno ad min⁹. xx. q. j. c. j. ⁊. q. ij. c. puella. Cōſecratiōis īponit̃ in. xxv. anno. vt. c. q. j. pla. ⁊. lxxvij. di. placuit. Pōt autē conſecratio virginū fieri i die epÿiarū. in albis paſcalib⁹. i. tota ſeptimana paſcali. i apl'oꝝ natalib⁹. niſi ſint graui lāguore detēte. tūc eni aliis tēporibus poſſunt. imo etiā aliis p̄cipuis feſtiuitatibus ⁊ dieb⁹ dominicis. vt. c. j. de tēpo. ⁊ quali. or. Viduas autē null⁹ pōtificū velare p̄ſumat. xx. q. j. de votis in fi. ſȝ ipſimet velū ſuſcipiant de altari. xxvij. q. j. viduas q̄ capitib⁹ ſuis iponant. Et licet. c. platuȝ. de his q̄ vi me. cau. fi. epiſcop⁹ corrupte velū iipoſuiſſe videt̃. tn̄ ſolū iponere ſimulauit. Velū autē religiōis vel veſtē religioſam de manu p̄ſbiteri ſumere poſſūt. xx. q. j. vidua. ſec⁹ de velo cōſecratiōis qḋ ſolēniter a ſolo epiſcopo ſoli virgini ſolēnibus diebus iponit̃. Terciū ē velū ordinatōis qḋ olim dabatur dyaconiſſis in. xl. anno. xx. q. j. ſanctimoniales. xxvij. q. pria dyaconiſſa. Quartum eſt velum prelationis quod olim dabatur abbatiſſis in. xl. anno. x. queſtione pria iuuenculas.

Venditi actio. Re. ſupra actio venditi.

Venia etatis dat̃ mulieri in. xviij. āno ⁊ viro i. xx. l. ſi. ⁊. l. omnes adoleſcētes. C. de his q ve. eta. impe. Et tamē maior etas requirit̃ i abbatiſſa q̄ in abbate. c. īdēnitatib⁹. de elec. lib. vj. Iūcto. c. cū i cūctis. e. ti. Ratio tamē i h̄ pōt eſſe. q2 mulier auarior ē viro. ar. l. Sȝ ſi ego. i ſi. ff. ad velley. vbi dr̄. ſenat⁹ enī obligate mulieri ſuccurrere voluit nō donāte. hoc iō. q2 facilius ſe mulier obligat alicui q̄ donat. ⁊ iō guberna tio patrimonij cicius pōt ſibi cōmitti. De hoc p cardinalē in. c. indēnitatib⁹ p̄alle. In ſcḋo caſu ratio ē fragilitas ſex⁹. ⁊ q2 i ſpūalib⁹ gubernādis nō ē mulier ita capax ⁊ abilis ſicut vir. Et minor etas reqrit̃ i muliere i eligēdo vel elegēte q̄ i viro. vt i. c. indēnitatib⁹ p̄alle. ⁊ i cle. vt hi. de eta. ⁊ q̄li. Et i minori etate pōt religionē ꝓfiteri q̄ vir. Ratō q2 i vtroqȝ caſu ꝓfeſſus eligit. ⁊ mulier cici⁹ ꝓfiteri pōt q2 cici⁹ pubes eſt ⁊ capax doli. Ideo cici⁹ etiam pōt ſe obligare.

Venire diem debiti. eſt poſſe pecuniam petere.

Venire. i. vēdi. vt i.l. fulcim⁹. §. ſi i diē. ⁊. §. ml'tis ei⁹ dē legis. ⁊. l. p̄cedēti. ff. q. ex cau. i poſ. eatur. cū ſimilib⁹. Eſt eni verbū neutropaſſiuuȝ. ſub voce neutrali ſignificās paſſionēȝ. vn̄ exulo ⁊c̄. ⁊ differunt venire a veneo ⁊ venire a venio. vnde ſi vis venire cras mane debes venire.

Vēter Re. ſupra mittere i poſſeſſionē nomie vētris. Et nota ꝙ vētris igluuies ad luxuriā facile ꝓuocat. ⁊ omne bonū op⁹ diſſoluit. vn̄ vēter ⁊ genitalia ſibimetipſis vicia ſunt. vt ex vicinitate mēbrorū ↄfederatio itelligat̃ viciorū. xliiij. di. §. Nō eni pl⁹ q̄ neceſſe ē debem⁹ corpi ſeruire. ſȝ ſolā ei⁹ īfirmitatē reficere. vt ipm̄ ad vſuȝ exercende virtutis habeamus. vt. c. conuiuia. e. di. vnde Seneca. Non viuo vt comedam ſed comedo vt viuam. ⁊ ideo Marto. comedebat ad pondus vt haberet intellectum pariter diſpoſitum ⁊ nunq̄ alteratum. Sic ⁊ nos moderate comedamus non nimia ciborum egeſtate. vt in capitulo non mediocriter. ⁊ capi. non dico cum ſimilibus de conſecratione diſtinctione. v.

Verbum in larga ſignificatione ponit̃ i iure ꝓ q̄libet pte orationis a

verberãdo dictũ. eo ꝙ aerẽ verberat. vt dicen
do in glo. ſup verbo iſtitutio ſup verbo velocit
⁊ ſup verbo īfra ⁊c. Nõ ergo capit̃ hic verbuꝫ
ſicut ī ioh. c. j. In pricipio erat verbũ. ⁊ ſicut ī
donato verbũ ẽ pſozatiõis ꝓut ẽ diſticta ab a
lijs ptibuſozatiõis: ſed ſignificat dictionẽ cuiꝰ
cũqꝫ ptiſozatiõis. Ad hoc autẽ ſũt verba ⁊ co
rũ ſignificata īpoſita. vt ꝑ ea ſignificet̃ mẽs vł
volũtas īterioꝛ ipſiꝰ verbũ ꝓferẽtis. Nedũ au
tem v̾bis ſignificat̃ mẽs hoīs ſꝫ etiã factis ſi
gnis ⁊ cõiecturis. licet int̃ modos ſignificãdi
v̾ba obtineãt pricipatũ. eo ꝙ clariꝰ ⁊ euidẽtius
ſignificãt. vñ volũtas ſeu mẽs ꝓferẽtis dat ſi
gnificatũ verbo. qꝛ ſine mẽte verbũ nihil ſigni
ficat vt ī furioſo. qꝛ verbũ ab eo ꝓlatũ nõ ha
bet mentẽ nec volũtatẽ. vt in. l. furioſus. ff. de
re iudi. Et vſus cõmunis īponit ſignificatum
v̾bo ptꝫ ꝑ. l. labeo. ff. de ſuppel. lega. q̃ dicit. ver
ba accipiẽda ſunt ex vſu cõi. ⁊ dicit ibi bar. ꝙ
vſus cõmunis ẽ triplex. ſ. loquẽdi itelligendi ⁊
vtẽdi. Vñ cõmunis vſus loquẽdi ẽ. ꝙ equꝰ cer
te qualitatis vocet̃ colofredꝰ. Secũdo ī dictio
ne heres ſingularis numeri ſignificatur plura
lis numerꝰ de vſu itelligẽdi. vt. l. in vſu. ff. d̾ v̾.
ſig. ⁊ in vſu loquẽdi ieſt vſus itelligẽdi. Tercõ
de vſu vtẽdi ponit exẽplũ de põderibꝫ ⁊ menſu
ris. vt ī. l. excepto cũ ibi alle. C. de lo. ⁊ cõduc.
De h̃ vocabulo verbũ vide plura ī vocabulario
cuiuſdã doc. legũ aurelie. ſꝫ do. io. de matiſco.
Et icipit. verbũ h̃ ñ recipit̃. Ex quo opuſculo
plures additiões exerpſi quas his expoſitiõi
bus terminoꝝ īſerui. Itẽ verba ſũt accipiẽda
cũ effectu. vt. c. relatũ. de cle. nõ reſi. de pe. di.
hec autẽ. c. vlti. de ſpõ. ⁊. l. j. §. hec aũt v̾ba. ff.
ꝙ quiſqꝫ iuris. ⁊ debẽt verba deſeruire intẽtiõi
nõ autẽ intẽtio verbis. cũ ꝑ verba exprimat̃ ī
tentio. xxij. q. v. humane aures. ⁊. j. q. j. marchi
on. c. itelligẽtia. de ver. ſig. cũ ſimilibꝫ. Etiã v̾
ba ſunt referẽda ad cõmunẽ itelligentiã. vt ī. c.
ex litteris de ſpõ. ⁊. l. nõ alit̃. ff. de le. iij. ⁊ v̾ba
generalia ſunt generalit̃ itelligẽda. vt ī. l. j. §.
generalit̃. ff. de le. preſtã. ⁊. c. q̃m. de coniug. le
pro. ⁊. c. maiores. d̾. Ad id aũt ī fi. d̾ bap. Nec
v̾bis ẽ vtendũ. l. vt verboꝝ. C. q admit. ad bo.
poſ. vbi dicit̃. vt verboꝝ inaniũ excludamꝰ ca
ptiones ⁊c. verba etiã cõmẽdatoꝛia ñ obligãt.
vt. l. ſi idẽ filiuſſa. §. ſi adoleſcẽs. ī fi. C. ꝙ cum
eo. fa. c. cũ veniſſent de iſti. ibi. nõ ſoluꝫ de illoꝛ
ſed d̾ omnibꝫ redditibꝫ faceret qd̾ placet. Sũt
enī verba dubia cõtra ſtipulatoꝛẽ iterpretãda.
vt. l. ſtipulatio iſta. §. ī ſtipulatiõibꝫ. ff. de ver.
obli. ⁊. l. quicquid. eo. ti. vbi dicit̃. quod nõ eſt
expreſſum cenſetur obmiſſum.
Verboꝝ foꝛma ẽ cõſiderãda nec ab ea recedẽ
dũ ſine certa cã. vt. c. ex litteris de ſpõ. ⁊. c. ad

audientiã de ver. ſig. In vltis autẽ volũtatibꝰ
verbũ indifferẽs vt cũ habuerit preteritũ vł fu
turũ trahi debet ad futurũ. qꝛ vltima volũtas
ſemꝑ de futuris ẽ. Als a proprietate verboꝝ
nõ ẽ recedendũ. niſi cõſtet loquentẽ aliud volu
iſſe. vel etiã niſi res aliter ſalua eſſe non poſſit.
Et ſic improprietates nõ ſunt ad cõſequentiaꝫ
trahẽde ſed excuſande ſm̃ ber. in. c. preterea. d̾
ver. ſig. Etiã dicit. l. j. §. ſi his q naue. ff. de ex
er. act. ꝙ verba ſunt itelligẽda in proprio ſigni
ficato. licet poſſint inpropriari vt cõueniãt ma
terie ſubiecte. ff. lo. l. ſi. ij. reſponſo.
Verbis dicit̃ obligatio cõtrahi. vt cõditio cer
ti. vt ſupra de Codi.
Verna ẽ ſeruus ex ancilla in domo natus. In
de dicit̃ vernaculus et eſt paruus ſeruus dimi
nutiuum.
Vero quãdoqꝫ ſtat inceptiue. quãdo nõ prece
dit materia cui cõiungat ſequentẽ. vt d̾ elec. ſu
per eo vero. Quãdoqꝫ aduerſatiue. de hoc ī au
ten. de here. ⁊ falc. in prin. colla. j.
Vepres dicũtur ſpine q̃ vi prendũt ⁊ lacerant
carnes ⁊ veſtes ſm̃ Jo. an. in cle. dudũ d̾ ſepl.
Veſanus dicit̃ q ſine ſanitate eſt. ſicut vecoꝛs
ſine coꝛde. ff. de ver. ſig. l. male.
Veſtiarij ſunt q veſtiũ exercent negociationẽ.
Veſtibulũ ſm̃ azo. eſt locꝰ ante oſtiũ vtriuſqꝫ
pomꝰ. vel primꝰ aditꝰ ſeu introitus vel porticꝰ
⁊c. ⁊ tectꝰ erat quo vt veſtimẽto tegit̃ hõ. Vel
dicit̃ ab aue. i. ſalutatio q̃ fiebat ibidẽ ſtãtibꝫ.
Veſtimentũ dicit̃ omne illud quod iduimus.
Veſtimẽta interpolata dicũtur veteres veſtes
iterum polite.
Veſtis virgata vł partita ⁊ caligis ſtaebatis.
habet̃ in cle. ij. de vi. ⁊ ho. cle.
Veſter eſt verbũ fictionis. vt. ff. de vi ⁊ vi ar. l.
j. §. deieciſſe. ⁊ ꝑ bar. in. l. Si is qui. d̾ vſucap.
⁊ glo. ī. ver. habere videt̃. ī. c. nõ minus d̾ emu
nita. eccle.
Veterani ſunt milites emeriti. i. extra militiaꝫ
ꝑpt̃ ſua merita depoſiti. C. de vetera. ī rubri.
Et in legẽda ſancti martini vbi dicit̃. ꝙ impe
ratoꝛ precepit ꝙ veteranoꝝ filijs ſciẽtijs mili
taribus implicarentur.
Vetus ius. Re. ſupra ius.
Via ẽ ius eũdi ãbulãdi vehẽdi vehiculũ ⁊ iu
mentũ ducẽdi. Ita ꝙ ille cui competit ius vie.
põt illa facere. Et differt ab actu. qꝛ plus con
tinet via q̃ actus. Nã via. iter actũ. ⁊ ius in ſe
cõtinet. Itẽ eo cõtentꝰ ẽ actꝰ. vt iumentũ agat
gs. ⁊ ſi nõ vehiculũ. plus enī vehiculum occu
pat q̃ iumentũ. In via neceſſariũ ẽ vtrũqꝫ poſ
ſe agere. Itẽ via habet ius trahẽdi lapides li
gna vel trabes. ⁊ ferendi erectã haſtã. qd̾ ñ ha
bet actus. niſi de hoc ſpecialiter cõueniſſet. li

cet a tergo ducere vellet itinera nõ in collo. qꝺ potiꝰ videt̃ rigoroſum q̃ equũ. Jtẽ vie latitudo ad vehendũ vehiculũ ſi lacioꝛ vl' anguſtior nõ deſignet̃ ꝑ cõtrahentes. l. xij. tab. diffinit̃. ſ. viij. pedũ ꝑ rectũ. vbi via ẽ recta non tortuoſa. Sed i amfractu. xvj. pedũ. i. vbi reflexa ẽ ꝙ in actu. nõ oportet. vide ſupra vehiculum.

Vi bonoꝛũ actio. Re. ſupra actio vi bonorum raptorum.

Vicariꝰ ſꝫm goff. ẽ qui vices aliꝰ gerit. ſiue in officio cõtentioſo ſiue nõ contentioſo. vt. C. de offi. eius qui vi. gerit ꝑ totũ. ꝛ ꝺ offi. vica. ꝑ totũ. ꝛ de offi. archi. c. j. ꝛ de offi. archipſbi. c. j. i fi. Et ſciendũ. ꝙ illi vicarij de quibꝰ in legibus ſub illa rubrica poſitis tractat̃. ſunt nõ delegati ſed vel ſubdelegati vel ordiarij iudices. Naꝫ eligebant̃ in certũ tẽpus quod erat ordinarijs pꝛefixũ. vt ipſi vices ordinarioꝛũ p̃ſentiuꝫ ꝛ viuentiũ ſupplerẽt. Erãt ꝛ alij qui gerebãt vices moꝛtuoꝛũ ꝛ abſentiũ q ꝛ ſuffraganei appellabãtur. hij omnia poterãt agere q̃ ꝑtinebãt ad iuriſdictionẽ. p̃ter vltimũ ſuppliciũ ꝛ mẽbri abſciſionẽ. vt. C. de offi. vica. l. ij. ꝛ vicariꝰ eccleſie eſt preſbit̃ q vice pͥcipalis rectoꝛis deſeruit eccleſie. Et ſunt quattuoꝛ ſpecies vicarioꝛũ. quidã ſunt ꝑpetui ad pꝛochiales eccleſias conſtituti. vt in. c. Ꝓ. ꝑpetuus. de fi. inſtru. ꝛ. c. extirpãde de pꝛebẽ. Quidã non ꝑpetui ſed ad aliq̃s actꝰ cõſtituti. vt tẽpoꝛales de q̇bus in. c. ꝑuenit de app. ꝛ iſti dicunt̃ mercionarij. vij. q. j. nihil. Quidã ſunt ſpãles nõ ad curã ſed ad certũ articulũ vel actũ cõſtituti. de q̇bus in. c. tua de offi. vica. Quidã nec ꝑpetui. nec ad curã nec ad certũ actũ. ſꝫ generaliter dant̃ ad oĩa. vt vicarij in curijs epiſcopoꝛũ. de ꝭ glo. optia i cle. q̃ ꝺ eccleſijs. ꝺ offi. vica. ꝛ vide i lectura ymole. Jtem vicarij dicunt̃ illi. q vt cuiuſcũqꝫ vicẽ cõpleãt vl' gerãt ſunt cõſtituti. vnde vicariꝰ dicit̃ quaſi vicem gerẽs.

Vicecomes ſcꝺm ſpe. e. ti. dicit̃ ille cui dñs tẽpoꝛalis cõmittit execntionẽ iuriſdictiõis ſue i aliq̇bus caſtris. ꝛ ſic talẽ vocãt vulgarit̃ lũbardi ꝛ aliqui in patrimonio beati petri.

Vicedñs ſꝫm ſpe. e. ti. ꝓꝓꝛie ſꝫm iura ẽ. q p̃eſt rebus epiſcopalibꝫ. lxx. di. colonus.

Viciniꝰ dicit̃ quoad vox audiri põt. l. cũ alit̃. §. hec autẽ. ff. de ſena. conſul.

Victores ſerui ſunt q̃s quis hꝫ victos parandi gratia.

Victꝰ nomĩe intelligit̃ omne illud quod neceſſe eſt homini ad viuendum.

Veſtis vicẽ hꝫ victꝰ. ff. ꝺ ver. ſig. l. victus.

Vidua ẽ nõ ſolũ illa q̃ deſijt eſſe nupta vt in. c. vidua. xxxiiij. di. vbi reſpectꝰ habet̃ ad communẽ vſuꝫ loquẽdi: verũ ꝛ ꝓꝓꝛie etiaꝫ illa q̃ nunq̃ fuit nupta vel q̃ nõ habuit viruꝫ. ff. e. l. maniſeſtũ. Et dicit̃ vidua quaſi viro priuata ſine dualitate. vt. l. malũ. §. viduã. ff. de ver. ſigni.

Ville dicunt̃ edificia ruſtica. ꝛ villa ponit̃ pro ciuitate de cẽſi. venerabili.

Villici dicũt̃ ſerui q ad villã mittunt̃ vel ſunt qui in villis morant̃. Jtẽ villicꝰ ẽ gubernatoꝛ.

Videt̃ interdũ ẽ ſignũ veritatis nõ fictiõis. l. ſeruũ filij. §. ſi quis rẽ. ff. de le. j. glo. ver. ꝯcoꝛ. Et quãdoqꝫ videt̃ ſignificat ſentẽtiã diffinitiuam. vt. c. p̃terea requiſiſti de app. ꝛ reſpõdet̃ de iure ꝑ ipſum. vt. c. j. de iudi. lib. vj.

Vinũ abſinthiatũ ẽ cũ melle ꝛ abſitheo ꝯfectũ.

Vinũ picenũ ꝛ thiriacuꝫ dicit̃ a locis. xxiiij. q. iij. c. pleriqꝫ.

Viuariũ dicit̃ idago vbi fere ſunt icluſe. vl' dicitur locus i quo piſces ſeruant̃. vt ibi viuant ſꝫm Jo. an. in cle. ne in agro. de ſta. mona. Et differũt viuariũ. ſaltus. foreſta. garena. inſula ꝛc̃. vt ibidẽ.

Vinaria pꝛopꝛie ſunt toꝛcularia ſeu dolia ꝛ cetera vaſa vini. q̃ etiã ad aliuꝫ vſum transferꝛe poſſunt. Et tãdiu vinaria dicunt̃ q̃diu vinuꝫ habent. vt. ff. de ver. ſig. l. vinaria.

Vinarij. dicunt̃ ebrioſi etiã vinariꝰ eſt oꝛtꝰ vbi creſcit vinum.

Vicini ſꝫm bar. in. l. ſi terciꝰ. ff. ꝺ aqua plu. arcen. dicunt̃ quouſqꝫ vox homĩs exclamãtis audire põt. l. j. §. co. tecto. ff. ad ſillay. ꝛ itelligit̃ ꝺ voce cõi nõ nimis q̃cili nec nimis thubali. ſicut vox thauri. et dũ clamãs medio mõ ſit nec i tecto vel apice turꝛis nec i cellario.

Vidicta dicit̃ modꝰ manumittẽdi. ꝛ dr̃ a noĩe vidicta p̃toꝛis virga q̃ ipẽ caput ſerui tãgebat. hec ṽba ſolẽnia dicẽs. abiuro te liberũ moꝛe q̇ritũ. vñ pſiꝰ. vidicta poſtq̃ mẽs a p̃toꝛe receſſit.

Vidicta ſꝫm alios ẽ ipſa libertas q̃ apꝺ iudicẽ dat̃. ꝛ dr̃ data ſoꝛtis a iudice ſuo vitellioꝛum aľs liberoꝛũ. q vidicauit ciuitatẽ romanã. coniurationẽ dominoꝛũ ſuoꝛũ ꝯ rẽpublicã factam detegẽdo. Jtẽ qꝺ apꝺ cõſiliũ libertatẽ cõſecutꝰ ẽ. ſiue libertati a populo donatꝰ ſiue ꝑ commodũ obtentũ ẽ. vt oĩs illa libertas q̃ a populo datur vel a magiſtro q vicẽ populi gerit dicit̃ vindicta. hec azo i ſum. C. ꝺ vindi. ꝛ liber. ꝛ apud conſil. manumiſſi.

Vir ꝛ vxoꝛ dicunt̃ illi q matrimoniũ contraxerũt ꝑ verba de p̃ſenti. de futuro ſponſalia. Re. ſupra ſponſalia.

Virginitas ẽ i carne coꝛruptibili ꝑpetua coꝛruptõis euitatõ. Jtẽ ṽginitas coꝛrupta reſtitui ñ põt. C. de rap. ṽgi. l. vnica circa pn. ibi marime cũ ꝛc̃. Et. xxxij. q. v. Si paulꝰ. vbi dicit Jero. Audacter dicãt cũ oĩa deus poſſit ſuſcitare virginẽ nõ poteſt poſt ruinã. valet quidẽ libea-

re de pena ſed nō valet coronare corruptā. Et
infra ſubdit. recti⁹ fuerat hominē. i. virginē ſu
biſſe cōiugiū ⁊ ambulaſſe ꝑ plana ꝙ̄ ad altio-
ra tendentē in iferni ꝓfunda cadere. Et ſi di-
catur de⁹ pōt exoculato reſtituere viſum ergo
corrupte virginitatē. Reſpōdeť ꝙ ñ eſt ſimile.
qꝛ de⁹ non pōt facere quin illa corrupta ſit. qa
factū nō pōt eſſe nō factū. vel diciť ꝙ nō referť
ad carnis corrupte reſtaurationē. ſed ad virgi
nalis palme retributionē. ⁊ ſic nō pōt. i. nō cō-
gruit eius potētie. ⁊ ē cōtra iuſticiā corruptam
coronare aureolo. Itē virginitatis florē non a-
mittit ꝑ violentiā ſtuprata. vt. c. ita ne. ⁊ ſeqn-
tibus. xxxij. q. v. Etiā melior ē virginitas men-
tis ꝙ̄ carnis. vt. c. tollerabilius. e. q. ⁊ pena ca-
pitis puniť q tm̄ attēptare cuꝫ effectu tamē au-
ſus fuerit virgines ſacratiſſimas. etiam cā ma
trimonij iungēdi. vt. C. de epiſ. ⁊ cle. l. ſi quis
nō dicam rapere.

Virt⁹ ſm phm̄. ij. ethico. ē q̄ habentē ꝑficit ⁊ o-
pus eius bonū reddit. ⁊ diciť quaſi verū tuēs.
a vicijs preſeruās. de pe. di. ij. illa anima. ⁊ ca.
ſequēti. no. Io. an. in cle. j. de ſum. trini. ⁊ fi. ca
tholica.

Viſitatio quomō ⁊ quādo fiat ꝑ archiepm̄. et
q̄ crimina puniēda ſūt ⁊ quib⁹ ꝓcuratio fiat.
vide. c. j. de cenſi. lib. vj.

Violator eccleſie diciť. quicūqꝫ ipſam eccleſiā
frangēdo oſtia capiēdo res ſuas iuadēdo pri-
uilegia ſua cuſtodiēda vel corrūpēdo offendit.
Vis ē rei maioris ipetus qui repelli nō pōt vel
cui reſiſti nō poteſt ſupple cōmode. ff. quod vi
me. ve cau. l. j. ⁊. ij. Et quot modis ſumatur ⁊
quot actiōes vel īterdicta itroducat. no. ca. ad
audientiā. e. ti. in glo. ij. cui⁹ glo. effectus infra
patebit. Eſt generalis quādoqꝫ. vñ ſm goff. et
azo. e. ti. vis ē quītuplex. ſ. ipulſiua ablatiua. ex
pulſiua turbatiua. ⁊ ingetatiua vide infra.

Vis cōpulſiua ē. ꝑ quā cōpellitur quis ad faci
endū illud quod nō faceret ſi eſſet liberi arbi-
trij nec cōpelleret. q̄ iponit neceſſitatē cōtrariā
volūtati ſpōtanee ⁊ ex hac vi oritur actio quod
me. cau. ff. e. ti. l. j. in fine.

Vis expulſatiua. Quādo quis eijciť de poſſeſ-
ſione ſua. Et ſm iſtā induciť interdictū. vñ vi.
⁊ ē tm̄ rerū imobiliū vel de his q̄ imobilib⁹ co-
herent.

Vis ablatiua ē rerū mobiliū. ⁊ hec iducit acti
onē vi bonorū rapt. in reb⁹ mobilib⁹. eſt enim
circa mobilia tm̄. vt. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. ſi fun
dus. ⁊ §. ij. ⁊ inſti. vi bon. rap. §. ſed nedum ta
lia. ꝑ illa enī alieni bona ſua vel res ſue violen
ter rapiunť.

Vis turbatiua ē. quādo quis turbať in poſſeſ
ſione ſua q̄ induciť iterdictū vti poſſidetis i re
bus ſoli. ſed in reb⁹ mobilib⁹ iducit interdictū
vtrobi. cū duo ſe poſſidere cōtendūt eādem rē.
Vis inquietatiua ē q̄ itroducit interdictuꝫ qđ
vi aut clam. ⁊ diciť inquietatiua qꝛ nō ſinit ali
um vti re ſua quiete ⁊ arare vel aliqđ facere. vł
quādo alter vult alio iuito aliqđ edificare i ſuo
ſolo. vel forte iā edificauit. nec diſtinguiť i hoc
interdicto an iuſte vel iniuſte fecerit. vt ſi quis
a me ꝓhibitus vel putās ſe ꝓhibendū quid in
meo faciat. ſiue ius faciēdi habuerit ſiue non.
vt. ff. qđ vi vt clam. l. j. ⁊ dico ſm azo. in rubri.
quod me. cau. accipiť vis ꝓut nullo mō pōt re
ſiſti. ſed in rubri. de his q̄ vi me. ve cau. fi. acci
pitur ꝓut poteſt reſiſti licet cū ꝑiculo. ⁊ eſt cō-
pulſiua hic ⁊ ibi. Itē eſt quedaꝫ vis publica q̄
fit cū armis. quedā priuata ſine armis. de or-
di. cog. cū dilect⁹. i glo. vij. Itē vis maioris di
citur ipet⁹ rei cui reſiſti nō pōt. vt ſupra dictū
eſt ⁊ de his q̄ vi me. ve cau. fi. c. audientiam in
glo. ij.

Vis negatiua eſt qñ res alic⁹ inquietať.

Vis publica ē. q̄ fit cū armis. Sꝫ vis priuata
ē q̄ fit ſine armis. inſti. de publi. iudi. circa fi. i.
§. Itē lex iulia. de vi priuata. Unde vis priua-
ta reū deponit ab ordine rerū. i. mulctabit i ter
cia pte bonorū. ſed deportať cū vis armata ꝓ-
batur. vt i glo. j. c. ij. de or. cogni.

Vis ſiue metus cadēs i cōſtantē virū. ē metus
pene vel cruciat⁹ ſiue amiſſiōis oim̄ bonorū. ⁊
iſta excuſat niſi poſtea cōſenſerit. vt in. c. de il-
lis. ij. de ſpon. Alia ē vis vel met⁹ nō excuſans
q̄ nō cadit i cōſtantē virū. vt in. c. veniēs. ⁊. ca.
cōſultationi. e. ti. Et no. ꝙ pōt qs vim vi repel
lere. vt. c. ſignaſti. ij. de homi. ⁊. c. ſi vero. đ ſen.
excō. di. j. Ius naturale. l. j. §. vi vi. ff. đ vi ⁊ vi
ar. l. ſciam. §. qui cū alter. ff. ad le. aqui. Et h̄
verū. ſi repulſio fiat in cōtinēti nō ex iterual-
lo. vt. l. idē ē. §. cū igiť. ff. de vi ⁊ vi ar. Dicitur
autē ſic fieri incōtinēti qñ fit flagrāti crimine
hoc ē donec anim⁹ cōtinuus durat ⁊ nō diuer-
tit ad alios act⁹. vt. §. vim vi. p̄alle. Secūdo dꝫ
fieri cā defenſiōis nō offenſiōis vel vleiſcendi.
vt. §. pe. i. l. ſcientiā p̄alle. Tercio debꝫ fieri cū
moderamie iculpate tutele. C. vñ vi. l. j. c. vt fa
me. §. vl. de ſen. ex. Et dať ibi talis cōcluſio. ꝙ
iſta defenſio ē vera ⁊ iuſta. q̄ fit tantū ⁊ tūc: qn-
tū ⁊ qñ ē oportunū. vt i glo. l. j. C. vñ vi. p̄alle.
tamē ſi defendēs modū excedat nō ex ꝓpoſito.
nō teneť. xxiij. q. iij. nō inferēda. Alan⁹ ⁊ Io.
diſtinguūt. aut vis fit pſone. aut reb⁹. de hoc vi
de glo. in. c. ſignificaſti p̄alle. ⁊. c. dilecto filio.
đ ſen. excō. li. vj. ⁊ i. c. ſignificauit đ pe. ⁊ ꝛc. vbi
cōſideratis circūſtantijs iponiť pnia arbitra-
ria illi q ſe defendēdo moduꝫ exceſſit. Quarto
pōt fieri qñ hꝫ iuſtū timorē offenſe. puta ꝑ mi-

nas alicuiꝰ aut minas exeq̄ ſolebat aut per occurſum. nõ enī oȝ expectare quouſq̄ð detē primꝰ ictꝰ. q2 talis poſſet eſſe letalis. Sȝ an qs excedēs modū ī defendendo ſe. vt cū poſſet euadere vulnerādo occidit. puniatē de occiſo. Solutio ſi voluit occidere nõ tñ occidit nõ tenetē. ſed vt culpabilē punietē ex arbitrio iudicis. vt. l. ſi adulteriū cū iceſtu. ff. de adulte. ⁊ Bal. ſingulariter in. c. j. de pa. te. in vſi. feudorū. Itē ſi accuſatus de homicidio fecit articulū ꝙ hominē occidit. ſed fecit ad ſuā defenſionē ⁊ ꝓbauit q̄ ī articulo cõtinetē. an debeat abſolui ꝑ regulā. in. l. ſentētiā. §. ſi cuȝ alitē. ff. ad le. aqui. ⁊. l. j. C. vñ vi. ⁊. §. vt cū vim. ī cle. ſi furioſus de homi. Bal. ſingulariter dicit ꝙ nõ ſȝ venit pociꝰ puniēdus. vt. l. j. C. de cõfeſſ. Ratio. q2 etiā in defendēdo dȝ ſeruare moderamē iculpate tutele. dȝ ergo adijcere ī ꝓbatiõe defenſionēȝ neceſſariam. ꝓut no. lu. de ro. in ſingularibus ſuis.

Vir nõ habet poteſtatē ſui corꝑis ſȝ mulier. vt in. c. quidā de cõuer. ꝯiug. ⁊. xxvij. q. ij. ꝑ dicūt. Nec põt niſi ob cām fornicatiõis vxorē ſuā dimittere ſm̄ īterpretationem ſacri eloquij. h̄ verū. de his quorū matrimoniuȝ carnali copula cõſumatū ē. vt. c. ex publico ī fi. de cõuer. ꝯiug. Nā vir ⁊ vxor ꝑ copulā cõiugalē effecti ſūt vna caro. vt. c. ad apoſtolicā. ⁊. c. cū ſis ꝓditꝰ. c. ti. Etiā vir cogitare debet quomõ placere poſſit vxori. ergo minꝰ q̄ dei ſunt cogitare valet. cum q̄ſi diuiſus ī duo plenā ſui ñ habeat poteſtatē. vt. c. diuerſis fallatijs de cle. cõiug. Et ē caput mulieris. xxxiij. q. v. Cū caput. xxxij. q. vj. non mechaberis. ⁊. c. duo pueri de ſpon. in pub. ⁊ glo. in. c. j. de clandeſ. deſpon.

Vir denotat quādoq̄ȝ affirmationē. Nā quod vir ſit. fieri tamē dubiū nõ exiſtit. vt. c. ij. de cogna. ſpiri. lib. vj. ff. de iudi. l. vir certis ex cauſis. ⁊. xv. q. j. merito queritē. Quādoq̄ȝ etiam ſignificat negationē. i. nullo mõ. vt. ff. ð le. j. l. ſi ſeruꝰ legatꝰ. §. Qui quādoq̄ȝ. Sic etiā dicitur. vir bono pagunē exitu: q̄ malo ſunt inchoata ꝑcipio. lxj. di. miramur. ⁊. j. q. j. ꝑincipatꝰ. ⁊. c. cum paulus.

Uncia ē duodecia ꝑs aſſis. vt nati ex ꝯcubinis ī domo ſuccedūt ī duabꝰ vncijs. i. ī duabus ꝑtibꝰ. xij. ꝑtiū aſſis ſi alij legittimi nõ ſuꝑſunt. Cetera nomina aſſis Re. ſupra aſſis.

Vñ agnati. ⁊ vnde vir ⁊ vxor. Re. ſupra bonorū poſſeſſio. Et no. ludo. de roma. ꝙ viro ducēti duas vxores vel mulieri nubēti duobꝰ viris. de iure ciuili ē pena capitis. l. eū ꝙ duas. C. de adulte. Sȝ de iure canonico debēt vxori inſcindi capilli ⁊ pāni āteriores ⁊ poſteriores. xxxiij. q. j. de benedicto ſm̄ expoſitionē verā ibi ⁊ approbatam.

Uniuerſitas ſm̄ azo. ti. de inſti. C. Eſt pluriū chororū īter ſe diſtantiū vno nomine ſpecialiter eis deputa collectio. ē etiam ſtudiū vniuerſale priuilegiatū. Sȝ queritē ſi vniuerſitas cõgregatur ⁊ aliq̄s beſtialis deridēdo ⁊ rixādo conturbat totā vniuerſitatē. q̄ pena talis punietē. Rñdetur ꝙ excõmunicatiõe tridua ⁊ eiectione de collegio. Tex. ē ſingularis ſm̄ lud. ð roma. v. q. iiij. ī loco bñdictiõis quē dicit eſſe non alibi. Itē vniuerſitas ſcolariū (vbi ꝑcipue ꝑ ſcolares regitē) diſponere põt ꝙ aliq̄s ꝙ nõ ſit de vniuerſitate det vocē. vt. c. ſcriptuȝ de elec. ⁊. lxiij. di. abeūtibus cū ſimilibꝰ. Sȝ nūquid ſi vnꝰ tm̄ in vniuerſitate cõtradicat ne ille admittatē valeat actꝰ admiſſiõis. Dñs ludo. de roma dicit. tu ꝙ pauca ſcis ſicut ego. diceres h̄ indubitatuȝ ꝑ regulā. ꝙ maior. ff. ad municip. l. plane. ff. qð cuiuſq̄ȝ vniuer. no. ⁊ cle. j. ð his q̄ fi. a ma. par. ca. ſȝ cõtrariū ē verū. Nā h̄ caſu vnus quantūcunq̄ȝ minimꝰ cõtradicēs reddit actū nulluȝ h̄ ē dictū ſingulare cõpoſtulani quē refert. ⁊ ſeq̄ē Jo. an. ī. c. ſcriptū ꝑalle. in nouella.

Uno cõtextu fieri aliqð ē fieri nullo alieno actu īterpoſito. niſi fiat ex neceſſitate ⁊ actu nature vt ſuꝑflui põderis depoſitio vel medicine acceptio. vel breuis languor. vt. C. de teſta. l. cū antiquitꝰ hec. azo. ⁊ goff. c. ti.

Uolūtas coacta etē ē volūtas. xv. q. j. mērito. ff. ꝙ me. cau. l. ſi mulier. §. ſi dos. §. ſi metu. ſȝ h̄ ītelligitē ſic. ꝙ nõ ē libera volūtas q̄ requiritē ī matrimonio. vt ī. c. gēma de ſpõ. cū ſimilibꝰ. l. ticia. ff. de ver. obli. Itē volūtas ⁊ ꝓpoſituȝ diſtinguūt maleficia. vt. ff. de fur. l. ꝙ ī iure. §. j. ⁊. l. dyuꝰ. ff. de ſicca. ⁊ ē glo. in. l. fulcinus. §. Quid ſit latitare ī verbo aīmus. q̄ dat etiā q̄tuor modos probādi aīm alicuius. ⁊ dicit lex. Volūtates hominū vane ſunt. vt. ff. ad trebel. l. ꝙ poterat. j. reſpõ. circa fi. vnde h̄ nomē volūtas ſignificat generalitē. ſ. cū rõe vel ſine rõne. vt. l. cū quidā. ff. de le. ij. Et ī h̄ differt ab arbitrio. qð ſignificat velle cū rõne. vbi autē actus ponitē ī volūtate. volūtas ſignificatē ꝑ modū cõditionis q2 ſenſus ē. ꝙ actꝰ valet ſi velit. ſic cuȝ ponitē ī arbitrio. ſenſus ē ſi arbitretē. vñ actꝰ poteſt poni ī volūtate eiꝰ cui dȝ q̄ri. ⁊ ē cõditionalis. ⁊ purificatē ꝯditio declarata ſua volūtate. vt. l. ſi ita expreſſum. ff. de cõdi. ⁊ demon. Sed in volūtate obligādi nõ põt poni. q2 obligatio ſua natura dȝ aſtrigere neceſſario. qð nõ facit actu poſito ī volūtate obligādi ī volūtate alicꝰ tercij īcerti nõ põt cõtractus poni. Et ꝑtes non videntē habere animū cõtrahendi ſicut nec co poſito in arbitrio. imo multo minꝰ. vt. l. ſi merces in pri. ff. lo. ⁊ cõduc. In volūtate vero tercij poteſt cõtractus poni ⁊ valet ſi velit. ⁊ nõ valȝ

ſi nō declarat ſe velle. vt. l. ſi. C. de cōtra. emp.
⁊ vē. Et ſi velit ſtabiꝉ eius dicto ſiue volūtati.
Itē qꝛ nō videꝉ fieri iniuria diſponēti ꝗ ſic di-
ſponit. Itē qꝛ fieret differētia iter arbitrium ⁊
voluntatē. Ultia autē volūtas nō pōt poni in
volūtate puta heredis īſtitutio vł legatū. vt. l.
illa īſtitutio. ff. de here. īſti. l. nōnunꝗ. de con-
di. ⁊ demō. Et h̄ ē poſitiuū. qꝛ al's ī ſimplici ra
tione pōt poni ſicut cōtractus. Ex hoc patꝫ ꝙ
quo ad omia idē ē in cōtractu ⁊ volūtate vltīa.
h̄ excepto qn̄ poniꝉ ī volūtate tercij. qꝛ contra-
ctus valet vt cōditionalis. Ultia vero volūtas
nō valet qꝺ ē poſitiuū Io. fabri dicit ꝙ h̄ nom̄
volūtas ex cōi vſu itelligēdi ſignificat idē ꝙ ar
bitriū. ſignificat ergo finaliꝉ volūtas vt ſua ī-
poſitio pſona cui iniungiꝉ vel lex ciuilis ei ſi-
gnificatū dat. ſeu qꝺ quouis mō mēs ꝓferen-
tis dictat. niſi lex ciuilis īpediat. Uolūtas pri
ma derogatoria ſignificat ꝓut verba ſonāt. vꝫ
bigratia. teſtator dicit cui bis legauero ſemel
deberi volo. poſtea ticio legat bis. puta primo
ſtichū poſtea pāphilū. legatū tm̄ ſemel debeꝉ.
vt. l. Si qs ī prin. de le. iij. qꝛ clauſula deroga-
toria ſignificat cōſenſum de eſſe legato eidē in
ſcdo facto. Et ꝓteſtatio ꝓcedēs ī facto ſequēti
nocet. vt. l. q ī aliena ī fi. ff. de acqui. here. lega-
tū ergo ſm factū qꝺ al's deberet non debeꝉ. qa
volūtas teſtatoris ī eo deeſt ex volūtate prima
derogatiua. Si ergo teſtator eidē ab eodē here
de ī eadē ſcriptura legat bis eandē quātitatē.
ſemel tm̄ debeꝉ. etiā non precedēte volūtate de
rogatoria. Si vō teſtator dicat cui bis ⁊c̄. vt
ſupra. ⁊ addit. nō obſtāte volūtate ꝑcedēte de-
rogatoria. vel ſic adijcit. ⁊ nolo clauſulā dero-
gatoriā h̄ caſu locū habere. tūc valet vtrūqꝫ le-
gatū. qꝛ verba addita tollūt ſignificatū clauſu-
le derogatorie ⁊ faciūt volūtatē adeſſe vtriqꝫ le
gato. Itē ibi. teſtator in ſuo teſtamēto dixit ſic
nolo me poſſe facere aliud teſtamētū. ⁊c̄. vł ſic.
Nolo me poſſe īmutare h̄ teſtamentū. vel nolo
me poſſe penitere ſi fecero aliud teſtamētū. va-
let etiā n̄ expſſa priore volūtate derogatoria.
Hec bar. ſic ꝓbat. licet p ꝑdicta verba teſtator
quantū ī ipſo ē. aufert ſibi liberā teſtamēti fa-
ctionē. tm̄ hoc nō pōt. l. ſtipulatio hoc mō. ff. de
ver. obli. Et ſic ꝑdicta vba nihil poſſunt ſigni-
ficare. qꝛ talis volūtas nō admittiꝉ iure. iō ſe-
quēs diſpoſitio valet ac ſi ꝑdicta verba nō ꝑdi-
ceret. Sꝫ ſi teſtator diceret. ſi fecero aliud teſta
mentū. nolo valere. qꝛ hic nō diſponit circa po-
teſtatē teſtādi ſꝫ circa volūtatē ſuā. quā dicit eſ
ſe ī futuro facto: tūc nō valeret ſecūdū teſtamē
tum niſi reuocata clauſula derogatoria. Ratō
qꝛ lege ciuili nō pōt dari vel adimi hereditas ī
codicillis. l. j. C. de codicillis.

Uolo hoc verbū ſignificat ꝓut eiꝰ ſignificatū
vel quodlibet adiunctū vel ꝗlibet circūſtantia
ſigr̄e dictat. Nā quando ſimpliciꝉ proferꝉ ſi-
gnificat motū animi ad aliqd ꝓſequendū. Et
cū nihil adiungiꝉ ſeu nō apparet ad id refertur
in iure nullꝰ ē effectꝰ. Etiā nō diſponit p bar. ī
apoſtilla hac. ⁊ etiā. C. de ſum. tri. ⁊ fi. catho.
l. j. Et no. in. l. q ſe patris. C. vnde liberi. ꝙ vo
lo ⁊ nolo nō ſunt oppoſita. qꝛ volo ad omne tē-
pus refert. vt dicēdo volo adire hereditatē. Sꝫ
nolo ad ꝑſens tēpus tm̄ referꝉ. dicēdo nolo ad-
ire itelligiꝉ nūc. licet poſtea velim. ⁊ ideo facit
orationē ambiguā. de ꝗ ābiguitate de vbo no-
lo. no. do. antho. de but. in. c. ex lrīs. j. de ſpon.
Sꝫ ibi ſi ille cui relicta ē electio dicit volo elige
re hāc rē. ſignificatū illorū verboꝝ ē ambiguū.
qꝛ pōt itelligi dupliciꝉ. Uno mō. i. primꝰ motꝰ
meꝰ ferꝉ ī hanc rē nō tamē deliberate. Scdo
mō ꝓ ipſo actu acceptatiōis. i. accepto hāc rē.
Si ergo ꝗris ī quo horū noſtrorū ſit retinēdū:
reſpōdeꝉ ſi ē traditꝰ terminꝰ ad eligendum ſeu
deliberantiū. ⁊ ī fine termini repōdes volo eli
gere hāc rē. tūc ſignificaꝉ electio. fa. l. ſꝫ ſi alio
. ij. reſpō. ff. ad trebel. cū dicit poſt deliberatio-
nis tēpus. ⁊ ſic tēpus deliberatiōis dat ſignifi-
catū. fa. l. omnis qui. ff. e. ti. idē ſi ad interroga
tionē eius cuiꝰ intereſt eodē mō reſpōdes. ſ. vo
lo eligere hāc rē ſignato ſūpto ex vbis ꝓ certo.
maxīe cū dicis ꝓcerto volo eligē hāc rē. ſi aūt
nō ē aliud vn̄ recipiaꝉ ſignificatū niſi ex ipſis
vbis. tūc nō ſignificaꝉ electio. imo recipiꝉ prio
. i. primꝰ motꝰ finiꝉ ī hāc rē. Itē ibi legatarius
cui relicta ē electio dicit volo hāc rē. ſignificaꝉ
electio. vt. l. ij. ff. ō op. ⁊ elec. l. qꝛ motꝰ cū ſigni-
ficaꝉ p verbū volo referꝉ īmediate ad rē p qꝺ
ſignificaꝉ acceptatō rei. Et idē ſi heres īſtitutꝰ
dicēt volo hāc hēditatē. qꝛ p h̄ ſignificaꝉ aditō.
ſecꝰ ſi dicēt volo eligē. volo adire. qꝛ tūc nō ſi-
gnareꝉ acceptatō ⁊ aditō. qꝛ motꝰ aī n̄ fit īme-
diate ad rē ſꝫ ad actū eligēdi vł adeūdi. Itē ibi
īſtitutꝰ dic̄ volo eſſe heres. ſignificaꝉ aditō. vt.
l. iā dubitari. ff. de here. īſti. Et ſic aliud ē dicē
volo adire ⁊ volo eſſe heres. qꝛ p ſcda vba ſigni
ficaꝉ ſimpliciꝉ aditio. p pria n̄. Et idē ē dicere
volo eſſe heres ⁊ volo hāc hēditatē. Itē ibi vo-
lo reliquere ſignat. i. reliquo. vt ī. l. pāphilo. §.
ꝯpoſitū. ff. de le. iij. ⁊ ſumiꝉ ſignificatū ex natu
ra vltīe volūtatis cuiꝰ ē ꝓuidere ī futurū. Eti
am fauor eiꝰ vt valeat diſpoſitio. Itē dicendo
volo p talē geri negocia mea ſignificat manda
tū. ff. mādati. l. j. Itē vēdere volēs dicēs volo rē
vendere ꝓ. x. ⁊ emēs dicit volo emere ꝓ. x. ſi-
gnificaꝉ emptio ⁊ vēditio. quia per verbum ꝑ
ſentis tēporis ſignificaꝉ cōſenſus de ꝑſenti ſe-
cus dicēdo vellē vēdere ⁊ vellet emere.

Votū ē alicuꝰ boni cū deliberatione facta ꝓ
miſſio vel deo facta pollicitatio.xxvij.q.j. de vi
duis.ij. Et dicit̄ boni. qꝛ de malo nec etiā ꝰ re
bona ſine deliberatiōe nō ꝓcedit obligatio.nā
de malo qs nō obligat̄. qꝛ in male ꝓmiſſis re
ſcinde fidē ⁊ i turpi voto muta decretū.xxij.q.
iiij.in malis. Dicit̄ cū deliberatiōe.qꝛ votū qḋ
ex facilitate aī potiꝰ q̄ ex arbitrio diſcretiōis
emittit̄.nō eſt vſqꝫquaqꝫ obligatoriū.vt.c.veniēs
.e.ti.⁊ ē triplex votū. primū neceſſitatis quod
qs neceſſario i baptiſmate ꝓmittit.vt abrenū
ciare dyabolo ⁊ pōpis eiꝰ.tenere fidē. ſeruare
decalogū.de cō.di.iiij.c.j. Scḋm ē voluntatis.
qḋ qs volūtarie emittit ſup his ad q̄ ante votū
nō tenet̄.vt cōtinētie.abſtinētie ⁊c̄. Tercium ē
votū mixtū ex his duobꝫ.ſ.parti neceſſitatis ⁊
ꝑtim volūtatis. Sꝫ votū voluntariū ſubdiui
dit̄ in votū ſolēne ⁊ ſimplex. vn̄ ſimplex eſt cui
nulla ſolēnitas adhibet̄ ſolū autē votū cōtinē
cie ſolēnizatur. Que autē vota redimi ⁊ cōmu
tari poſſunt vide goff.in ſum.eo.ti. Itē votum
obligat quē deo cū dicit̄. vouete ⁊ reddite.vt.
c.⁊ ſi chriſtꝰ.⁊.c.debitores de iureiur.⁊.c.ma
gne de voto poſt prin. Sꝫ querit̄ primo nūqd
votū ante ingreſſum religioſi diſſoluat̄ ꝑ ingreſ
ſum de volūtate abbatis. Et videt̄ ꝙ nō. quia
abbas nō videt̄ poſſe tollere obligationē deo q̄
ſitam. Sꝫ cōtrariū ē verū ꝑ goff.xx.q.iiij. mo
nacho. Secūdo querit̄ an diſſoluat̄ ꝑ cōtractū
matrimonij accedēte cōſenſu alteriꝰ cōiugꝫ.
Sol.ſic ꝑ glo.xxxiiij.q.v.voluit. Tercio filiꝰ
familias nō obligat̄ ex voto niſi de volūtate pa
tris.vt.l.ſi quis rē.§.voto.ff.de pollicita. An
hoc ſit verū de iure canonico. So.ꝙ nō.ꝑ glo.
xxx.q.ij.mulier. Cuiꝰ tres ſunt ratiōes.nā fili
uſfamilias delinquēs etiā ſine volūtate patris
dyabolo obligat̄.vt.c.j.de delic.puero.ergo ⁊
deo obligabit̄. Scḋo vouēdo filiuſfamilias du
cit̄ ſpiritu dei ⁊ q̄ ſpiritu dei agunt̄ nō ſūt ſub
regula.xix.q.ij. due ſunt.⁊.ca. licet de regula.
Tercio qꝛ votū ē quid ſpirituale ⁊ in ſpiritua
libus pr̄ia poteſtas non curat̄ .vt.c.ſi. ꝰ iudi.
lib.vj.⁊ glo.i.l.aut p̄tor.ff.de mino. Et in.c.ex
pte.ꝰ reſti.ſpo. Itē nō vouere ſanctiꝰ ē q̄ votū
ꝓut meliꝰ pōt nō ꝑficere. Grauiꝰ enī puniunt̄
q votū fecerūt ⁊ nō ꝑfecerūt.q̄ q ſine voto mor
tui ſunt ſimplicit̄ de fide.xij.q.j.§.quicūqꝫ.vel
deſcribit̄ ſic. Votū ē animi conceptū cū de libe
ratione firmatum.
Vrbs ſimpliciter ꝓlata.populi romani ciuita
tem ſignificat anthonomatice. inſti. de iu.na.
§.ſꝫ quotiēs. Vrbis autē appellatio muris aut
continētibus edificijs finit̄.vt.c.ſignauit de pe
ni.⁊ re.⁊.ff.de ver.ſig.l.ij.
Vrbana predia omnia edificia accipimꝰ.non
ſolū ea q̄ ſunt in ciuitatibꝫ.vel opidis ꝯſtituta.
ſed etiā in rure.niſi forte ſtabula ſint. quia lo
cus non facit predia vrbana ſed materia.vt.ff.
de ver.ſig.l.j.vide ſupra predium.
Vrbanorū prediorū ſeruitutes. Re. ſupra ſer
uitutes.
Vſurarius eſt qui alicuiꝰ rei vſum habet. vt ſi
tu qui es dominꝰ huius ſerui.conſenſeris ſiue
cōceſſeris mihi vti miniſterio eius ſalua ꝓprie
tate ⁊ dominio.vn̄ vſurarij dici poſſunt clerici
qui non poſſunt vēdere nec teſtari ſiue donare
de bonis eccleſie.ſed victu tm̄ ⁊ veſtitu dn̄t eſſe
contēti.x.q.ij.epiſcopꝰ habeat.⁊ capitulo cum
conſtat de pig.ſm̄ Her.ſm̄ aliquos vero cleri
ci poſſunt vſufructuario compari ad quē perti
net omniū fructuū perceptorū ius diuidēdi.ſ.
quantū vſufructuarij in morte ⁊ i vita ſunt red
dituū ſuorū domini ſunt.⁊ eius debita ex qua
cunqꝫ cauſa ſoluere poſſunt. Tamē fallit i pre
latis ſecularibꝫ qui redditibus ſuis ꝓuenien
tibus eis ratione prelationis ſoluē nō poſſūt
debita.niſi eſſent ꝓ vtilitate eccleſie cōtracta.
Cōpetit ergo vſurario ius ⁊ vſus. ſed non pōt
vēdere locare vel alienare:ſed ſolū ad vſum ſu
um ⁊ familie ſue poteſt vti ſeruitute tali. vt in
ortis.fundis.⁊ ſimilibꝫ. ſi quis habeat in his
ſeruitutē vſus.
Vſus ē ius vtēdi rebꝫ alienis ſalua rerum ſub
ſtātia ꝓprietate ⁊ dominio.
Vſufructuariꝰ ē q fruit̄ ⁊ vtit̄ rebus alienis.
vel q res ſuas nemini furat̄.ff.de ſeruitu.l. in
iure communi.
Vſufructus ē ius vtēdi fruēdi alienis rebꝰ ſal
ua ſubſtātia rerū.vt.ff.de vſufruc.l.j. Et ē ius
in corpe q̄ ſublatato ⁊ ipſum tolli neceſſe ē. De
ſtructa enī domo deſtruit̄ ⁊ vſufructꝰ q habet̄
i ea.vt.ff.e.ti.l.ij. Et nota ſm̄ azo. in ſum. L.
e.ti.ꝙ vſufructꝰ formal' dr̄ ius.i.ſeruitꝰ.ſꝫ vſu
cauſalis ſm̄ quē aliqs hꝫ cām dominij non di
cit̄ fruitus.⁊ ponit̄ hic fruēdi ⁊ nō i diffinitiōe
vſus.qꝛ differūt ius vtēdi ⁊ fruēdi vt infra pa
tebit. Et vtēdi dicit̄ ad differētiā creditoris q
hꝫ ius in pignore.nō tn̄ pōt eo vti.imo furtum
cōmittit ſi eo vtit̄. Vel ſm̄ vtēdi ponit̄ ad diffe
rentiā vtilis dominij.qḋ habet̄ i rebus alienis
ſicut emphiteota ⁊ feudatariꝰ habēt. Sꝫ fruē
di ſm̄ accur.⁊ her.dr̄ ad differentiā nudi vſus
qꝛ minꝰ ē in vſu q̄ in fructu. Dicit̄ i rebꝫ alie
nis q a ſua res nemini ſeruit. Salua rerū ſub
ſtācia dr̄ ad differētiā ſuperficiarij ⁊ emphitheo
te q nō tenent̄ reficere edes. Sꝫ vſufructuariꝰ
tenet̄ ⁊ etiā ad tributū. qꝛ ad eū ꝑtinet fructꝰ.
Vn̄ her.exponit ſalua rerū ſubſtātia.i.ne pere
at i toto ſubſtātia. Accur.exponit ſalua ſubſtā
tia.qꝛ tādiu durat vſufructꝰ q̄diu durat ſub

ſtantia. Et nota differentiā iter cū q habz ſer-
uitutē vſus. ⁊ cū qui hȝ ſeruitutē vſufruct⁹ .qa
bis q habet ſolū ſeruitutē nudi vſus. ita vtit̄ ꝙ
fruct⁹ nō ꝑcipit. ſicut poſſum vti eq̄ tua . ita ꝙ
fruct⁹ idē nō ꝑcipiā ſic ꝙ ꝓtus nō ſit me⁹. ſic ſi-
militer q habet vſum tm̄ alicui⁹ fundi . non po
teſt vti pomis oleribus ⁊ ceteris fructibus ad
vſum ſuuȝ quottidianum . ille autem cui com-
petit ſeruitus vſufructus poteſt omnia hec fa-
cere.

Vſucapio ē acqſitio dominij vtilis directa rei
aliene p cōtinuationē poſſeſſionis tēporis lege
diffiniti. i. p ſpaciū tēporis a lege diffinituȝ. ff.
.e. ti. l. iij. verbigratia . Emi rē mobilē a nō dn̄o
bonafide. putās rē eſſe vēdētis. Et ſi p cōtinuū
trienniū poſſideo ſine iterruptiōe. ipſo iure ef-
ficior domin⁹ illi⁹ rei. directū autē dominiū hȝ
ver⁹ ⁊ ꝑncipalis dn̄s rei. Sȝ vtile dominiū dr̄
qn̄ qs i veritate nō ē domin⁹ . ſȝ hȝ vtilitatē rei
ac ſi eſſet dn̄s . vt feudatari⁹ vaſall⁹ ⁊ ſimiles.
Et dr̄ vſucapio. qꝛ vſu quodā ⁊ cōſuetudie poſ-
ſidēdi cepi ⁊ acqſiui dominiū. Scdo i rebꝫ mo
bilibꝫ vel ſe mouētibꝫ . Nā imobilia nō dicun-
tur vſucapi ꝓprie ſȝ poti⁹ ꝑſcribi. i imobilibus
enī ꝑſcriptio locū hȝ. Tēpus enī a lege diffini
tū ē trienniū i vſucapiōe. ſȝ i ꝑſcriptiōe ſtatuit̄
decēniū iter ꝑn̄tes. ⁊ vigēniū iℏ̄ abſn̄tes. vt iſti.
de vſu. Et dat̄ vſucapio ne' dominia rerū ſint i
certo ꝓ publico bono itroducta . vt. l. j. ff. e. ti.
Cōtra eqtatē naturalē. ff. ꝺ neg. geſ. l. j. i fi. ⁊ ꝺ
cōdi. ⁊ demō. l. nō natura . Nā locupletari nō
dȝ qs cū alteri⁹ damno ſm̄ regulā locupletari
ꝺ reg. iuꝛ. li. vj. ⁊ ſic aliud ē equū ⁊ aliud bonū.
vt. C. de pac. cōuen. l. hac lege . Et qn̄ opponit̄
eqtas ſcripta ꝑferē rigori ſcripto. So. verū eſt
dū vtrūqꝫ ſcriptū ē i ſpecie. Sȝ i ꝑalle. l. nō na-
tura. eqtas ē ſcripta i genere ⁊ h̄ rigoꝛ i ſpecie.
ergo ꝑferē rigori. Etiā i vſucapiōe vel ꝑſcripti-
one verſat̄ q̄dā eqtas naturalis q̄ ſuadet poſt-
q̄ꝫ qs iuſto titulo bonafide certo tēporis ſpacio
rē tenuerit dominiū acqrē dȝ . ⁊ iputet̄ dn̄o q
negligēs ē tāto tēpore rē ſuā q̄rē ⁊ cuſtodire ⁊c̄.
Et ſic nemo dȝ locupletari ⁊c̄. niſi ſubſit cā vt
h̄ ꝓpter cōmunē omniū vtilitatē . ⁊ vt aliqn̄ ſit
litiū finis. l. ſi. ff. ꝓ ſuo. vbi dat̄ hec ratō. Jdeo
exceptio preſcriptionis eſt exceptio litis fini-
te . Et opponitur ſicut alie litis finite excepti-
ones.

Vſqꝫ ſtat qn̄qꝫ iclusiue. vt. ff. de ſena. l. ſi. ⁊ i. c.
.j. de oꝛ. ab epiſ . q re. qn̄qꝫ etiā excluſiue. vt. c.
cū dilectis de fi. iſtru. vbi dr̄. ꝙ vſqꝫ ad diffini-
tiue ſentētie calculū pōt vtraqꝫ ps exhiberi in-
ſtrumēta. Eſt ergo dictio vſqꝫ ſignificatia vlti-
mi termini ad quē. ſicut dictio a vel ab ꝑmi ter

mini a q̄. Jtē ibi. vēdo vel dono hūc funduȝ q ē
me⁹ vſqꝫ ad cimiteriū vel vſqꝫ ad eccleſiā. ſigni
ficat excluſiue. rō qꝛ materia ſubiecta nō patit̄
ſenſum iclusionis licet h̄ etiā ageret̄ p diſponē
tem. Sȝ ibi ab eccleſia vſqꝫ ad cimiteriū ē loc⁹
diuini iuris vel religioſus. ſumit̄ iclusiue. quia
materia ſubiecta iportat ſenſum iclusiōis. Jtē
excluſiue vt ābulatoria ē vltia volūtas vſqꝫ ad
mortē. vt. l. iij. ff. de adi. lega . ſȝ dicēdo vſqꝫ ad
vite exitū verba ponūt̄ iclusiue . itē iclusiue ibi
minoꝛi dat̄ tutoꝛ vſqꝫ ad pubertatē. Sȝ excluſi
ue ibi vēdo tibi agrū vſqꝫ ad illū fundū q ē vici
ni qꝛ nō diſponit qs de re aliena niſi habeat in
mādatis. Jtē iclusiue ibi do tibi iteꝛ vſqꝫ ad ka
lēdas marcij. Sed excluſiue ibi ꝓmitto tibi da
re. x. quolibet die vſqꝫ ad kalēdas aprilis. Rō
qꝛ volūtas diſponētis cōiecturat̄ i prima ex fa
uoꝛe dilatiōis ⁊ debitoris. fa. l. arrianus. ff. ꝺ
ac. ⁊ obli. Sȝ i ſcd̄a cōiecturat̄ ex obligatione
q̄ ſtricte capit̄. Jtē iclusiue ibi. do tibi i penitē-
tiā dicē. vij. pſalmos ſingulis dieb⁹ vſqꝫ ad ka
lēdas iulij. Sȝ excluſiue ibi. ſentētia lata a iu-
dice de ſoluēdo quolibet die vnū florenum vſqꝫ
ad kalēdas iulij.

Vſura ſicut cōiter dicit̄. ē qcquid ꝑter vſuȝ ſoꝛ
ti accidit vel accedit. ſm̄ goff. xiiij. q. iij. pleriqꝫ.
Et addit ipſe intētiōe vel pacto ꝑcedente . So-
la enī ſpe vel expectatiōe viciū vſurariū cōtra-
hit̄. vt. c. j. ⁊. c. cōſuluit. de vſuris. ⁊. xiiij. q. iij.
ſi feneraꝛi⁹. Et h̄ cū pꝛcipaliter habet̄ ſpes et
expectatio lucri . al's ſi ob caritatē moueat̄ qs
ad mutuandū ⁊ ſecūdario ſperet de aliq̄ retri-
butiōe. non putat̄ viciosum ar. ad h̄. lxxxij. di.
Jn ſingul'. ⁊. lxij. di. ſi officia. lxj. di. qd ꝓderit
ſm̄ goff. Jtē vſura ē vbi pl⁹ recipit̄ q̄ꝫ datū eſt.
Et diffinitur ſm̄ azo. C. co. ti. ſic. Vſura eſt
quod propter vſum rei conceſſe datur . Dici-
tur notanter conceſſe quod valet idem ſicut da
te vel mutuate . Vnde vſura dicitur ab vſu ⁊
es eris quaſi vſuera id eſt vſu eris data ſcili-
cet pecunie. cum nomine pecunie quicquid ho
mines habent cōtineatuꝛ . prima queſtiōe. iij.
capitulo totum . Et nota ꝙ omnis vſura pre-
ſtatur ſuper facta dilatione ad annum. Vnde
quedam vſura vocatur centeſima illa ſcilicet
q̄ infra annum equiparatur ſoꝛti. Quedam vo
catur ſextupla a ſex quod eſt totum ⁊ plica id
eſt pars vel medietas. q̄ etiam alio nomine di-
citur eulion ab enu quod eſt medium ⁊ olon
quod eſt totum . ⁊ eſt illa vſura q̄ totum con-
tinet ⁊ medietatem tocius . Quedam vero eſt
triennis . ſcilicet q̄ preſtatur vſqꝫ ad terciam
partem centeſime vel ſortis. Quedam ſemis
q̄ preſtatur ad medietatem ſortis . Quedam

hes ꝗ̃ preſtat̃ ad duas ꝑtes ſortis. Itẽ quedaꝫ vſura ẽ fenus ſortis ⁊ ꝗ̃dam fenꝰ veneris. Naꝫ vſura dicit̃ qꝺ̃ vltra ſortẽ recipit̃. vt. c. ſi. xiiij. q. iij. ſed fenꝰ dicit̃ lucrũ de vſura ſumptum vel vſura vbi ad mutuũ reſtituendũ nõ fuit certuꝫ tempꝰ determinatũ. Et fenꝰ vbi determinatuꝫ ẽ. tamẽ diſtinguẽdũ inter vſurã ⁊ rem illã qua vſura cõmittit̃. Nã q̃ ab vſurario exigit̃ ꝓprie eſt lucrũ quod vltra ſortẽ exigit̃. ſ. lucrũ reſtituendũ. Sꝫ res in qua vſura cõmittit̃ eſt mutuũ de quo lucrũ predictũ gignit̃. Sꝫ verũ de vſura cognoſcat iudex ſecularis vel eccleſiaſticꝰ notatur plene ꝑ doc. in. c. cũ ſit. ꝺ fo. cõpe. Et. xj. q. j. in ſum. c. ex litteris ꝺ iureiur. Et ẽ glo. no. q̃ incipit cũ repetunt̃. i cle. diſpẽdioſaꝫ ꝺ iudi. ⁊. xv. q. iij. Quid dicã. ſed breuit̃ ſi queſtio vſurarij ẽ queſtio facti. iudex ſecularis cognoſcet ſi queſtio iuris ſolꝰ iudex eccleſiaſticꝰ cognoſcet. Et ĩfra quãtũ tẽpus exceptio vſuraruꝫ debeat ꝓbari. Hoſt. ⁊ Jo. an. ſingularit̃ ĩ nouella dicũt. ꝙ ĩfra octo dies a die ꝓpoſite exceptionis. ar. c. pia de excep. li. vj. Et ꝓcerto eſt extranea iductio vt dicit ludo. de roma. Naꝫ ille tex. reuera loquit̃ in exceptiõe excõmunicationis. hoc etiã cõfirmat lapus abb. in allegatiõibꝰ ſuis allegato. lv. ad fi. Et ſubdit ludo. de roma. Ego rome decidi cõtrariũ. vide pulchraꝫ rationẽ ꝙ imo ĩfra. xv. dies ꝓbari debeat. Nã qui vſurã exigit raptor ẽ. latro. ⁊ ſpoliator. vt. c. ſi quis vſurã. xiiij. q. iiij. Sꝫ exceptio ſpoliationis ꝓdebatur infra. xv. dies. vt. c. frequẽs. de reſti. ſpo. lib. vj. igitur ⁊c̃. quod eſt bene menti tenendum.

Uſurariꝰ manifeſtꝰ quis dicat̃. vt. ca. j. ⁊. ij. de vſuris. lib. vj. Et vltra hoc dicit matheꝰ. ꝙ ſit ille qui vſurariꝰ ex libꝛis ſuis cõuincit̃. alle. cle. j. de vſu. ⁊. c. ſi ſincera. xlv. di. c. ſane. xxiiij. q. ij. ⁊. l. j. §. editiões. ff. de edẽdo. Secũdo ille q confitet̃ corã ſacerdote ſe eſſe vſurariũ. quia vſurarij iudex ẽ ſacerdos. ⁊ ſic cõfeſſus coram ſuo iudice erit manifeſtꝰ. vt. c. Quẽ penitet de pe. di. vj. Jo. an. dicit hoc verũ ſi aſſint teſtes. vt. c. quenꝗ̃ de vſu. lib. vj. Jdẽ ſequit̃ ioh. de ligna. q2 iudiciũ fori penitẽtionalis non inducit illos effectꝰ quos iudiciũ fori cõtencioſi. ꝙ iõ ſit manifeſtꝰ. q2 cõfitetur corã iudice anime niſi aſſint teſtes. Tercio dicit̃ ille vſurariꝰ manifeſtus qui habet altare patũ. Sũt ergo vſurarij triplices Primi notorij qui habẽt altare cõtinue patum ſemꝑ mutuãtes. Scꝺi nõ notorij ſꝫ manifeſti. q nõ habẽt altare cõtinue patum ſed interdũ mutuãtes. Tercij ꝑ famã tm̃ manifeſti ſunt.

Uſurpare eſt aliquẽ cõtra rationẽ ius vſuꝫ vel conſuetudinẽ cape ĩuadẽ vel preſumere.

Uſurpatio ẽ interruptio vſucapionis. vt. l. ij. ⁊ no. in rub. ff. vſucapio ⁊ vſur. ⁊ dicit ibi tex. ꝙ oratores vſurpationẽ frequẽtẽ vſum vocãt.

Uti ⁊ frui differũt ſic. q2 vti dr̃ ille q ita vtit̃ re. ꝙ fructꝰ nõ ꝑcipit. ſicut poſſum vti ad vſum quottidianũ ⁊ miniſteriũ eq̃ tua. ita ꝙ fructuꝫ nõ ꝑcipiã. ſ. ꝙ ꝑtus nõ ſit meus. ſed is qui alicuiꝰ fundi vſum habet pomis ⁊ oleribꝰ vti poteſt ad vſum quottidianũ. nõ tñ donare vł vẽdere põt. Frui vero dicit̃ ille qui fructꝰ ꝑcipit. Et ſic vſurariꝰ habet vſum rei. vt cui dominꝰ nemoris cõſtituit vſum nemoris ad neceſſitatẽ ſuã ⁊ familie ſue vt accipiat ligna olera poma flores ⁊c̃. q̃ naſcunt̃ in nemore ꝓ ſe ⁊ ſuis conuiuijs. Nõ tamẽ vẽdere ꝑmittit ipſum al's frueretur. quare clerici dici poſſunt vſurarij. vt ſupra dictum eſt.

Uti poſſidetis eſt quoddã interdictũ cũ poſſeſſor inquietat̃ a nõ poſſidẽte. vt iudex pro ipſo dat ſententiã. ſi vnus fuerit tũc ꝓnunciare habet in ſingulari numero vt ita poſſideas vt poſſides. ſi autẽ plures. tũc debet ꝓnunciare ĩ plurali numero. vt vti poſſidetis ita poſſideatis. Hodie tamẽ honoris cauſa cum homines vni tm̃ loquunt̃ plurali ſermone vtunt̃ dicẽtes beneueneritis. trãſite bene. Et ceperũt iſti honorabiles voces a iulio ceſare. vñ ⁊ illud dicitur. nos duo turba ſumus hec azo. ĩ ſũ. L. e. ti. ⁊ vide glo. antepe. in capit. licet de ꝓbat.

Uulua ſcꝺm archi. xiiij. q. iij. pleriqꝫ. q̃nqꝫ illud ẽ qꝺ̃ ex vulua naſcit̃. vel ẽ vẽter porci. ł'oberfaccinũ vel ylia. ſ. ſalſicia.

Vulgaris ſubſtitutio dicit̃. cũ̃ ꝗs loco inſtituti vel eiꝰ cui al's puta ab ĩteſtato ẽ ius adeũdi in caſu hereditatis ñ adite apponit̃ ſeu ſurrogat̃. vñ cõdictio eſt ſemꝑ ſi hẽditas ñ adeat̃. ⁊ dicitur vulgaris. q2 ĩ hũc caſum ſeu euẽtũ fieri põt a quolibet q teſtari põt. ⁊ cuilibꝫ q ius adeũdi hꝫ ex teſtamẽto vł ab ĩteſtato. q2 volũtas talis diſponẽtis ſimpliciť admittit̃ iure ciuili ſecꝰ ĩ pupillari ⁊ alijs ſubſtitutiõibꝰ. vbi nõ ſimpliciter admittit̃ imo reſtringit̃ ⁊ limitat̃. Et q̃nqꝫ penitꝰ nõ admittit̃ iure ciuili ſcripto. Et no. ꝙ cõditio ibi appoſita ſi hẽditas nõ adeat̃. poteſt dupliciť ĩtelligi ſcꝺm ꝙ nõ adire dupliciť contigit. ſ. vel ꝓpter nolle adire vel ꝓpter ñ poſſe. Et iſtud nõ poſſe multis modis põt cõtingere. vel q2 euenit furor vel deportatio. vel q2 bonorũ acq̃ſitio intercidit̃. vulgaris enĩ ſubſtitutio ſemꝑ cõtinet cõditionẽ de euẽtu nõ adire hereditatẽ. licet tã ĩ vnũ caſum vel plures vel omẽs cõtinere poſſit. cetera vide ſupra ꝺ ſubſtitõibꝰ.

Uxor ſortit̃ forũ mariti ⁊ ꝑcipat priuilegiuꝫ ipſiꝰ. vt. l. femine. ff. de ſena. Sꝫ nõ iõ cõcubia ſequit̃ forũ ſui cõcubinarij. vt. l. de iure in fi. ff.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ad municip. ⁊ eſt rō. qꝛ caſtitas matrimonialꝭ
aliqd mereri dꝫ vltra ꝙ fornicatio. Sed dicta
lex de iure nō habet locū ī cōcubina clerici. qa
talis ſequitꝰ forū clerici. de hoc ſunt due nota-
biles glo. vna. xxxij. di. c. eos. Alia. xj. q. j. cle-
ricū. Ratio. qꝛ nō pōt negari qn cōcubina cle-
rici ſit de familia eius. ſꝫ familia clerici ſequitꝰ
ipſius forū. vt ca. indicatū. lxxxix. di. ⁊ in. l. ij.
C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ ī ꝓhemio digeſtorū. hec lu-
doui. de roma ī ſingularibꝰ ſuis. Itē vxor fugi
tiua reuerſa ī breui. nō diuertiſſe videtꝰ. vt. ff. ꝺ
re. iur. l. ꝙ quicqd. qꝛ calore iracūdie potiꝰ fa-
ctū videtꝰ ſcdm accur. ibidē. Et talē vxorē fugi-
tiuā ⁊ ꝑ cōſequēs furtiuā licitū ē ingrere ī do-
mo ſcolaris ſuſpecti auctoritate iudicis. vt glo
ſa in. l. iij. C. de epiſco. audi. Et. l. ſi qs ī hoc ge
nus. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ nota. in. l. ij. C. ꝺ ſeruis
fu. vbi plenꝰ ꝑ doc. de inquiſitione cuiuſlibet
rei furtiue.

XEnia dicuntur
munuſcula que danꝰ eſculēti vel
poculenti. q̄ vulgo dicunꝰ appen-
ſationes. ceterarū vero rerum q̄
vſum ediliū excedūt magis ꝓprie dicunꝰ mune
ra. Dicitur eni fieri xeniū ꝺ pomis dum quis
hꝫ hoſpites. ſcdm Archi. xxiij. q. iij. pleriqꝫ ī fi.
Xenodochꝰ ē qui xenonē alicꝰ ciuitatis ꝓcu-
rat.
Xenon ē domꝰ ī qua egrotātes recipiunꝰ curā
tur ⁊ alimentis ſuſtētatur. vt. C. de epiſ. ⁊ cle.
per to.
Xenodochiū ē domꝰ ad hoſpiciū ꝑegrinantiū
deputata. vt quidā dicunt. Sed tn̄ xenō ⁊ xe-
nodochiū eadē domꝰ dici poteſt. ſ. in qua va-
litudinarij ⁊ ſenes. i. īfirmi recipiunꝰ ⁊ alunꝰ.
Predictā autē differentiā faciētes zenon ꝑ lit-
terā. z. ⁊ ſenodochiū dicunt eſſe ſcribendū ꝑ ſ.
vide. c. iij. de reli. do. Et varia nomina taliū lo
corū habes. xxiij. q. vlti. ſanximus vbi ꝺ h. ⁊. j.
q. ij. ſi quis homīnē ad fi. In auten. de aliena.
emphi. §. quādo in prin. coll. ix. ⁊ in eccle. ti. §.
fi. ⁊ ē glo. in cle. ꝑ litteras de preben.
Xp̄s eſt rex regū dominꝰ dominantiū. vt ī cle.
paſtoralis. de re iudi. c. cōtra morē in fi. c. di.
⁊. c. tua. ij. de deci. ⁊ apock. xix. c. vltra mediū.
. j. ad thimo. vj.
Xp̄i actio noſtra inſtructio demōſtratur. de e-
lec. c. ſignificaſti. de ſepul. c. j. xij. q. j. exemplū
domini accipite. fa. ij. q. j. deus omnipotens. ⁊
de conſe. di. j. ſolēnitates. ij. Itē chriſti ad beli
al nulla cōuentio. lucis ad tenebras nulla par
ticipatio. iuſticie ⁊ iniquitatis nulla cōmuni-
catio. nullus conſenſus tēplo dei cū ydolis. de
pe. di. j. c. ſi anteꝙ in fi. ⁊ di. ij. c. ſi eni inquit a

prin. poſt mediā columnam. Xp̄s venerat in
virginē poſt digeſtū ī for. glo. ē in. l. ticia. §. ſe-
ya. ff. de au. ⁊ ar. lega. vbi dicitur ab heredibꝰ
meis fieri volo iubeoqꝫ ſignū dei. glo. dicit vt
crucē ſm̄ hug. Xp̄s mortē elegit in cruce ꝓ-
pter quattuor. Primo vt in illa pendens ī ae-
re ſe inter deū ⁊ hominē mediatorē oſtēderet.
di. x. c. quoniā. ⁊. j. thi. ij. Scdo vt damna obue
nientia primis parentibꝰ per lignū vetitū. re
ſtauraret per lignū crucis. Tercio vt dyabo-
lum qui vicit per lignū ſuperaret per lignū.
Quarto vt euidenter oſtēderet pro quibus re-
ſtaurandis patiebatꝰ. ſ. pro ſuperis angelorum
ruinis repandis. ꝓ iuſtis de libo educēdis. ꝓ
amicis colligēdis ⁊ amādis. ꝓ inimicis recō-
ciliandis. glo. eſt ſuper verbo crucis. ī cle. j. de
ſum. tri. ⁊ fi. ca. Xp̄s tres mortuos reſuſci-
tauit. ſ. puellā in domo per quā cogitatio ītel-
ligitur. Puerū ī porta ciuitatis per quē actus
intelligitꝰ. Et lazarū in ſepulchro per quē con
ſuetudo mala notatꝰ. vnde mens mala mors ī-
tus. malus actus mors foris viſus. Tumba pu
ella puer lazarus iſta notant. Hūc verbo hūc
motu lacrimādo ſuſcitat illū. Xp̄s ī medio
naſcitꝰ eger hō. de peni. di. ij. Si ſermo ⁊. §. tā-
ꝙ ⁊. c. ſicut trib.
Xp̄ianorū nomē primo ortū ē āte anthiochiā.
vbi ignatiꝰ fuit epiſcopꝰ. viij. q. j. mutationes.
Nos priꝰ omēs fideles dicti fuerunt diſcipuli
vel fratres. Sꝫ poſtꝙ apoſtoli fecerūt cōciliū
antiocenū. tūc dicti ſūt chriſtiani. vt ē glo. xxij.
di. ſacroſancta. ⁊ ibi tex. Et chriſtianꝰ factꝰ ex
neceſſitate egritudis. nō pōt eſſe clericꝰ niſi in
duob caſib. Primꝰ ē ſi deficiāt clerici in ciui
tate. Scdus ē ſi ſanctitas ſuadeat cōtrariū pu
ta ꝑ lapſum hyēnij. vt. lvij. di. ſi qs ī egritudie.
Itē chriſtiani facientes ſe iudeos qua pena pu
niantur habes in. l. iudei. C. de iude. Et in ti.
de apoſta. Et in ti. ne ſanc. bap. rei ſm̄ Ludo.
de roma.

YConomus dici-
tur ille cui res eccleſie gubernan
da datꝰ. ſ. ep̄alis. ⁊ ꝓprie res ca-
nonicorū. Etiā qn̄qꝫ ē vice dn̄s lꝰ
ꝑpoſitꝰ. j. q. iij. ſaluator. vi ꝺ glo. ī. c. imꝑatorū
de iura. calū. vbi cōcor. Vn̄ ſcdm goff. differūt
yconomꝰ. ſindicꝰ. ꝓcurator. ⁊ actor. Nā yco-
nomꝰ adminiſtrat res eccie ⁊ aliqn̄ defēdit ī cā. ⁊
qn̄qꝫ ī eccia vacāte ad ꝑcipiēdos ꝓuētus ⁊ ſer-
uādos ad opꝰ futurū plati. Sidicꝰ autē ī reb
⁊ negocijs cuiuſlibet corporis vlꝰ collegij. ⁊ ſm̄
leges non differunt a defenſore. ⁊ eſt vniuer-
ſitatis. Sꝫ procurator eſt ꝓuate ꝑſone ad vnū
negociū vlꝰ plura. Actor aūt ꝓ vno lꝰ ꝓ vniuer-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg